

Белгиленип:

Мектеп Директору

Айдаркулов .Т.А.

2022-2023-окуу жылы

Окуу процессин уюштуруу жонундо жобо .

Жалпы жоболор

- 1.1. Н.Кайназаров атындагы № 16 жалпы орто билим берүү мектеби билим берүү ишинде «Кыргыз Республикасындагы билим берүү жонундо» Кыргыз Республикасынын Мыйзамын ,билим берүү мекемеси жонундо типтуу жобону ,билим берүү мекемелеринин билим берүү тармагындагы башкаруу , билим берүү уюмдарынын ченемдик укуктук актыларын жетекчиликке алат , билим берүү тармагындагы башкаруу ,билим берүү мекемелери учун санитардык нормалар жана эрежелер.Н. Кайназаров атындагы № 16 орто мектебинин Уставы жана жобосу.
- 1.2. Мектептин билим берүү ишмердүүлүгүнүн максаты окуучулардын инсандыгын онуктуруу жана негизги жалпы билим берүү программаларын оздоштуруу процессинде билимдерди ,шыктарды , кондумдорду оздоштуруу , ошондой эле инсандын жашоосунда зарыл болгон компетенцияларды калыптандыруу болуп саналат.Коом акыл- эстуу кесип тандоо жана кесиптик билим алуу .
- 1.3. Мектепте окуу кыргыз тилинде жүргүзүлөт.
- 1.4. Мектеп директорунун чечими менен мектеп формасы жонундо жобого ылайык бардык окуучулар учун бирдиктуу мектеп формасын киргизе алат .
- 1.5. Мектеп окуучуларды алардын макулдугу жана ата-энесинин макулдугу менен коомдук пайдалуу эмгекке тартууга укуктуу .
- 1.6. Окуу процессинин катышуучуларына окуучулар , алардын ата-энелери же мыйзамдуу окулдору , педагогикалык кызматкерлер кирет.

1.6.1 . Окуучулар томонкулорду камтыйт:

Окуучулар башталгыч , негизги жалпы же орто жалпы билим берүү программаларын оздоштургон адамдар .

1.6.2. Окуучулар

а) томонкулорго укуктуу :

Мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык акысыз жалпы билим алууга ;

Жеке окуу пландары боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын чегине окутуу учун

Китепкананын маалыматтык ресурстарын пайдаланууга ;

Кошумча (анын ичинде акы толонуучу) билим берүү кызматтарын алууга ;

Мектептин оз алдынча башкаруусуна катышууга ;

Алардын адамдык кадыр-баркын урматтоо, абийир , маалымат эркиндиги , өз көз карашын жана ишенимин эркин билдируу;

Каникулдар учун – окуу жайдын окуу календарына ылайык эс алуу жана башка социалдык максаттар учун билим алуудагы пландуу тыныгуулар ;

Конкурстарга ,олимпиадаларга , көргөзмөлөргө , параддарга , спорттук иш- чараларга жана башка массалык иш-чараларга катышууну кошуп алганда алардын чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн жана кызыгуусун өнүктүрүү .

б) төмөнкүлөргө милдеттүү:

Мектептин Уставын , окуучулардын жүрүм-турум эрежелерин , администрациянын буйруктарын аткарууга ;

Ак ниеттуулук менен окууга , окуу пландарында жана программаларында каралган тапшырмалардын бардык түрлөрүн өз убагында аткарууга ;

Мектептин мүлкүнө кам көрүү ;

Окуучулардын жана мектеп кызматкерлеринин кадыр-баркын урматтоого .

В) окуучуларга төмөнкүлөргө тыюу салынат:

Мектепке тамеки буюмдарын , алкогольдук ичимдиктерди , уулуу , банги заттарды жана курал-жарактарды алып келүүгө , өткөрүп берүүгө же колдонууга ;

Жарылууга жана өрткө алып келиши мүмкүн болгон ар кандай каражаттарды колдонуу ;

Нерселерди иретке келтирүү үчүн физикалык күч колдонуу , коркутуу , опузалап алуу ;

Башкалар үчүн ачык коркунучтуу кесепеттерге алып келген ар кандай аракеттер , мисалы , түртүү , предметтерди сузуу , бир нерсени ыргытуу ;

Адепсиз сөздөрдү , жансоолорду , орой сөздөрдү колдонуу ;

Сабактарда уюлдук телефондорду , чөнтөк персоналдык компьютерлерди , компьютердик оюндар үчүн электрондук тузулуштөрдү колдонууга , музыка жана сүрөттөрдү ойнотууга ;

Милдеттүү сабактарды жүйөлүү себепсиз өткөрүп жибербөө.

1.6.3. Ата-энелер төмөнкүлөргө укуктуу :

а) билим алуунун формаларын , билим беруу мекемелерин тандоо , баланын мыйзамдуу укуктарын жана таламдарын коргоо ;

мектептин өз алдынча башкаруусуна катышуу (жалпы чогулуш, камкорчулар кенешин , ата-энелер комитети.)

окуу -тарбия процессинин жүрүшү жана мазмуну менен ошондой эле баланын өнүгүшүн баалоо менен таанышууга .

б) төмөнкүлөргө милдеттүү :

балдардын негизги жалпы билим алышын камсыз кылуу жана алардын орто (толук) жалпы билим алуусу үчүн шарттарды тузуу ;

Мектептин Уставынын , ички тартиптин талаптарын сактоого , баланын мектепке келишин камсыз кылууга .

Окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) алардын тарбияланышы , жалпы билими үчүн жооптуу .

1.6.4. Педагогикалык кызматкерлер

а) төмөнкүлөргө укуктуу:

Кесиптик ар- намысты жана кадыр -баркты коргоого ;

Окуу жана тарбиялоо методдорун , окуу- методикалык каражаттарды жана материалдарды , окуу куралдарын мектеп тарабынан бекитилген билим берүү программасына ылайык тандоо жана пайдалануу эркиндиги , окуучулардын билимин баалоо ыкмалары.Окуу процессинде колдонулуучу окуу китептерин жана окуу куралдарын тандоо мектеп тарабынан аныкталган окуу китептеринин жана окуу куралдарынын тизмегине ылайык жүргүзүлөт ;

Квалификациясын жогорулатуу ;

Мектептин өз алдынча башкаруусуна катышуу ;

б) Төмөнкүлөргө милдеттуу:

Мектептин билим берүү программасына ылайык окуу процессин жүргүзүүгө;

Укуктарын жана эркиндиктерин коргоого кам көрүүгө , окуучулардын , ата-энелердин ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлоого;

1.1. Окуучунун инсандыгына карата физикалык жана психикалык зомбулук чараларын окуу процессинин ар кандай катышуучуларынын колдонуусуна жол берилбейт.

2. Окуу процессин уюштуруу .

2.1 Билим берүү программаларын ишке ашыруунун денгээлдери.

Мектеп билим берүү процессин ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларынын денгээлине ылайык жүзого ашырат.

1 этап – башталгыч жалпы билим берүү 1-4- класстар (өнуктуруунун стандарттык мөөнөтү 4 жыл)

2-этап – негизги жалпы билим берүү 5-9- класстар (өнуктуруунун стандарттык мөөнөтү 5 жыл)

3- этап – орто (толук) жалпы билим берүү 10-11- класстар (өнуктуруунун стандарттык мөөнөтү 2 жыл)

2.3. **Биринчи этап -башталгыч жалпы билим берүү .**

Башталгыч жалпы билим берүүнүн милдеттери болуп тарбиялоо , жекече жөндөмдүүлүктөрүн өнуктуруу , окуучулардын окуу ишмердүүлүгүндө позитивдүү мотивация жана көндүмдөр , алардын окууну , жазууну , санаганды өздөштүрүү , окуу ишинин негизги көндүмдөрүн , теориялык ой жүгүртүүнүн элементтерин , эн жөнөкөй көндүмдөргө ээ болуу саналат . Өзүн -өзү башкаруу , жүрүм-турум жана сүйлөө маданияты , жеке гигиена жана сергек жашоонун негиздери .Билим берүүнүн биринчи этабында балдардын жөндөмдүүлүгү , системалуу иштөө адаты калыптанат , чет тилин үйрөнүү эртерээк жүргүзүлөт .

Башталгыч жалпы билим берүү негизги жалпы билим алуунун негизи болуп саналат .

2.4. **Экинчи этап – негизги жалпы билим берүү .**

Негизги жалпы билим берүүнүн милдети окуучунун инсандыгын тарбиялоо , калыптандыруу , анын ыктарын , кызыкчылыктарын жана коомдук өзүн-өзү аныктоого жөндөмдүүлүгүн өнуктуруу учун шарттарды түзүү болуп саналат .

Экинчи этап окуучулардын негизги жалпы билим берүүнүн жалпы билим берүү программаларын иштеп чыгуусун камсыздайт, окуучулардын жаратылыш, коом, адам жөнүндө азыркы билим денгээлине ылайыктуу түшүнүктүн калыптандырат. Бул этапта билим берүүнүн мазмунун дифференциялоо башталат. Мамлекеттик стандарттын курамдык бөлүктөрүндө аныкталган милдеттуу сабактардан сырткары, студенттердин чыгармачылык жана интеллектуалдык жөндөмдүүлүгүн бир кыйла толук өнүктүрүүгө багытталган жана окуу предметтери, тандоо курстары, класстан тышкары иштердин ар кандай формалары, ошондой эле тандоо предметтери болушу мүмкүн.

Негизги жалпы билим берүү орто (толук) жалпы билим, башталгыч жана орто билим алуу үчүн негиз болуп саналат.

2.5. үчүнчү этап – орто (толук) билим берүү.

Үчүнчү этап- жалпы билим берүүнүн жыйынтыктоочу этабы, окуучулардын орто (толук) билим берүүнүн программалары боюнча өнүгүүсүн камсыз кылат.

Орто (толук) жалпы билим берүүнүн милдеттери болуп окуучунун билимге болгон кызыгуусун жана чыгармачылык жөндөмдүүлүгүн өнүктүрүү, өз алдынча окуу иш-аракеттерине көндүмдөрдү калыптандыруу саналат. Милдеттуу предметтерден тышкары, окуу жай студенттердин кызыкчылыктарын, жөндөмдүүлүктөрүн жана инсандык мүмкүнчүлүктөрүн ишке ашыруу үчүн өз алдынча тандоо үчүн предметтерди киргизиши мүмкүн.

Орто (толук) жалпы билим берүү башталгыч, орто жана жогорку билим алуу үчүн негиз болуп саналат.

2.6. Окуучулардын жана алардын ата-энелеринин суроо- талаптарынын негизинде, тиешелүү шарттар болгондо, окуу жайда ар кандай профилдеги жана багыттарда окутуу киргизилиши мүмкүн, бул билим берүү индивидуалдык траекториясын түзүүнүн негизинде тандоону жана ишке ашырууну камсыз кылат. Окуучулардын жеке окуу пландары, анын ичинде макулдашуу боюнча жана биргелешип кесипке окутуу ишканалар, үюмдар, мекемелер менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

2.7. Мектепте класстардын, узартылган топтордун жана окуучулардын саны 25 окуучу болуп белгиленет.

2.7.1. Керектуу шарттардын жана каражаттардын болушуна жараша, аз же көбүрөөк орун алган класстарды, узартылган күн топторун бүтүрүүгө болот.

2.7.2. 1-11- класстарда чет тили, информатика жана компьютердик технологиялар, адистик предметтери, дене тарбиясы, 5-11- класстардагы практикалык сабактарда технология, физика, химия, маалыматтык технологиялар боюнча сабактарды өткөрүүдө классты бөлүүгө жол берилет. Эки топко бөлүнөт, эгерде толтуруунун классы 25 адам болсо. Зарыл шарттар жана каражаттар болгон учурда башка предметтер боюнча сабактарды өткөрүүдө класстарды, ошондой эле чет тилин үйрөнүүдө жалпы билим берүүнүн биринчи этабындагы класстарга бөлүүгө болот.

3. Мектепте окуу процессин уюштуруу билим берүү программаларына жана класстык графиктерге ылайык жүргүзүлөт.

3.1. Мектепте билим берүүнүн мазмуну мектеп тарабынан бекитилип , өз алдынча ишке ашырылуучу билим берүү программасы менен аныкталат .

Мектепте негизги билим берүү программасы тиешелүү үлгүлүү базалык билим берүү программаларынын негизинде түзүлөт жана окуучулардын тиешелүү мамлекеттик билим берүү стандарттарында белгиленген негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн натыйжаларына жетишүүсүн камсыз кылууга тийиш.

3.2. Мектеп Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен билим берүү программаларын , Билим берүү башкармалыгы тарабынан сунуш кылынган педагогикалык профилдеги илимий-методикалык мекемелер тарабынан иштелип чыккан программаларды , тиешелүү рецензиялары бар автордук программаларды пайдалана алат.

3.3. Билим берүү программасын иштеп чыгуу окуу жайдын спецификалык шарттарын жана ал чечүүчү милдеттердин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен дифференциялоонун , окуучулардын индивидуалдык өзгөчөлүктөрүнүн жана кызыкчылыктарынын денгээлинин негизинде ишке ашырылат.

3.4. Мектептин билим берүү программасы окуучулардын жана алардын ата- эне-энелинин билимге болгон муктаждыктарын максималдуу түрдө канааттандырууга багытталган .

Ченемдик укуктук актыларда белгиленген тартипте мектепте ар кандай денгээлдеги жана багыттагы класстар айрым предметтерди тереңдетип окуткан класстар , билим берүүнүн жогорку денгээлинде атайын даярдалган класстар жана башкалар ачылышы мүмкүн.

Ар кандай денгээлдеги жана багыттуу класстарда окуу процессин уюштуруу тиешелүү денгээлдеги жана багыттуу билим берүү программаларына ылайык ишке ашырылат.

3.5. Мектептин ишмердүүлүгү жогорулатылган денгээлдеги жана багыттуу жалпы билим берүүнү тиешелүү программаларын ишке ашыруу , баштапкы кесиптик билим берүү , анын ичинде кабыл алуу талаптарын иштеп чыгуу , билим берүүнүн мазмуну жана окуу процессин уюштуруу , укуктарды , социалдык окуучуларга жана кызматкерлерге кепилдиктер жана женилдиктер ченемдик укуктук актыларга ылайык жүзөгө ашырылат .

3.6. Медициналык мекемелердин жазуу жүзүндөгү сунуштары боюнча ден соолугунун абалы начар окуучулар үчүн мектепте белгиленген тартипте медициналык дене тарбия топтору , тиешелүү типтеги атайын медициналык топтор түзүлүшү мүмкүн .

4.Тарбиялык иш- чараларды пландаштыруу .

4.1. Ченемдик укуктук базанын негизинде мектеп билим берүү программасын ишке ашырууну камсыз кылган жеке окуу планын өз алдынча түзөт .

4.2. Мектеп билим берүү программаларын ишке ашырат.

- өнүктүрүүчү билим берүү , балдардын мектепте окууга даярдыгынын талап кылынган денгээлин камсыз кылуу ;

- мамлекеттик билим берүү стандарттарынын алкагында окуу материалын ишке ашырууну камсыз кылуу;

- билимдин айрым чөйрөлөрүндө окуучулардын когнитивдик кызыгууларын калыптандыруу;

- айрым предметтерди жана предметтик циклдерди тереңдетип үйрөнүү ;

5. Билим берүүнүн формалары .

5.1. Жеке адамдын керектөөлөрүн жана мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен мектепте жалпы билим берүү программалары төмөнкүдөй формаларда өздөштүрүлөт: күндүзгү ;

Жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн бул формаларын айкалыштырууга жол берилет.

5.2. Күндүзгү окуу формасында сабактарды уюштуруу боюнча жеке окуу пландары боюнча уюштурган учурда , орто мектепте предметтик класс боюнча жүргүзүлөт .

5.3. Күндүзгү окууларды пландан тышкары мажбурлап токтотуу мезгилинде , окуу планын өз убагында бутуруу үчүн дистанттык окутууну убактылуу колдонууга болот .

5.4. Конкреттуу негизги жалпы билим берүү программасынын алкагында билим берүүнүн бардык формалары үчүн бирдиктуу мамлекеттик билим берүү стандарты жана белгиленген формадагы ченемдик документтер бар.

5.5. Окуучуну башка формада билим алууга которуу ата-энесинин макулдугу менен белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

5.6. Мектепте ден соолук абалы жөнүндө медициналык корутундуга ылайык жеке окуу планы боюнча окуучуларга үй тапшырмасын берет, жумасына окуу сааттарынын саны бөлүнөт , график түзүлөт, тартип мугалимдердин жеке курамы менен аныкталат, сабактарды өткөрүү журналы жүргүзүлөт .

6. Окутуунун режими .

6.1. Окуу жылы мектепте эреже катары 1- сентябрда башталат .1- класстарда окуу жылынын узактыгы 33 жума , 2-11-класстарда 34 жумадан кем эмес .

6.2. Окуучулардын каникулунун узактыгы окуу жылынын ичинде 30 календардык күндөн кем эмес , жайкы мезгилде 8 жумадан кем эмес белгиленет.Биринчи класстын окуучулары үчүн жыл ичинде 2- аяктагандан кийин кошумча каникулдар белгиленет .

6.3. Окуу планына жана айрым предметтерди тереңдетип окутуу программасына ылайык окуучулар үчүн жайкы окуу лагерлери каралышы мүмкүн.

6.4. Мектеп 1-11-класстар үчүн 5 күндүк окуу жумасында иштейт , сабактын узактыгы 45 мүнөткө чейин . Биринчи класстарда 5 күндүк окуу жумасы , сабактын узактыгы 45 мүнөттөн ашпайт .Биринчи класста балдардын көңүл ачуу жана адаптациялоо максатында “кадамдык окутуу ” ыкмасы колдонулат.

- 6.5. Өзгөртүүнүн убактысы 5 мүнөттөн 10 мүнөткө чейин .
- 6.6. 6 жаштан 7 жашка чейинки балдар үчүн үзгүлтүксүз түз тарбиялык иш- чаралардын узактыгы 30 мүнөттөн ашпайт.
- 6.7. Мектеп 1 жана 2 нөөмөттө иштей алат .Биринчи нөөмөттө сабактар 8:30 дан 13:30 га чейин, 2- нөөмөттө сабактар 13:30дан 18: 30 да аяктайт.
- 6.8. Кружоктор 1- нөөмөттө окугандар үчүн 14:00 дө , ал эми 2- нөөмөттө окугандар үчүн 10:00 дө башталат .Узактыгы 2 саат .Сабактардын графиги Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык кызматтын талаптарына ылайык мектептин директору тарабынан бекитилет.
- 6.9. Бир окуучуга жумалык окуу жүктөмү мектепте санитардык нормалардын жана эрежелердин талаптарына ылайык беш күндүк окуу жол берилген максималдуу ченемди эске алуу менен белгиленген.

7. Учурдагы прогрессти контролдоону камсыз кылуу , аралык аттестациялоо.

- 7.1. Мектеп жалпы кабыл алынган беш баллдык системаны колдонот.
- 7.2. Мектепте окуучулардын окуусу боюнча учурдагы мониторинг педагогикалык кызматкерлер тарабынан 5 баллдык баалоо системасы боюнча жүргүзүлөт.
- 7.3. Окуу жылынын аягында окуучуларга окуу дисциплинасы боюнча баа берилет. Окуу жылынын аягында окуучулардын окуу чейрегинде алган баалары боюнча жылдык баалар чыгарылат.
- 7.4. Айрым предметтер анын ичинде программалардын бөлүмдөрү үчүн окуу жайдын педагогикалык кенешинин чечими менен окуучулардын жетишкендиктерин баалоо үчүн белгиленбеген жана башка системаларды колдонууга жол берилет.Бул чечим келерки окуу жылынын башталышында ата-энелерге жана окуучуларга жеткирилет.
- 7.5. Окуучуну кийинки класска которуу мектептин педагогикалык кенешинин чечими менен ишке ашырылат.Мүрүнку денгээлдеги билим беруу программасын өздөштүрбөгөн окуучуларга жалпы билим беруунун кийинки баскычында окууга жол берилбейт.

8. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация.

Негизги жалпы жана орто жалпы билим беруунун жалпы билим беруу программаларын иштеп чыгуу окуучуларды милдеттуу мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өткөрүү менен аяктайт.

- 8.1. МЖА жалпы билим беруунун негизги жалпы билим беруу программаларын өздөштүргөн окуучуларды мамлекеттик аттестациялоонун формалары жана тартиби жөнүндө жобого ылайык жүргүзүлөт , билим беруу тармагындагы мамлекеттик саясат жана укуктук жөнгө салуу .Орто мектепти бүтүргөндөр МЖА тапшырышат.
- 8.2. Мамлекеттик (жыйынтыктоочу) аттестациядан өткөн бүтүрүүчүгө билим денгээли жөнүндө мамлекеттик таанылган документ , мектептин мөөрү менен кубөлөндүрүлөт .

8.3. Бир же бир нече предметтерди окууда өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бутуруучулөр “ Айрым предметтерди окуудагы өзгөчө ийгилиги үчүн ” мактоо грамотасы менен сыйланышат.